

## בהיכלו של חנוך הנוער

ירח למודים מענינא דיומא ומענינ דורות. — ממשה הם עד ב. ביוכנ. — הרצאות ושיחות ועגורה עצמית של המשתתפים. — שיחות עם חילים. — עד ההישגים ועל החזק. התנצחות אצל חברי קבוצה „הפצי כח“.

(מכתב מחיפה)

במדור הספרות העברית הרצו ב. דינבארג על המומנטים ההיסטוריים בשירת ביאליק; רחל כצלסון על הסופרים ברנר, רחל, רודין, לנסקי ואלתרמן; ד"ר קורצווייל על ש. י. עגנון.

המרצים על הערבים בארץ ובארץ צות השכנות היו: מ. אסף, א. ששון, ש. פלומון וי. שמעוני. בשאר לות חינוך עסקו המרצים ד"ר א. סימון וד"ר אורמיאן. על ספגת פועלי ארץ ישראל הרצו ד. בן גוריון וב. איוונשטאדט. נוסף על ההרצאות נערכות שיחות בין המשתתפים על נושאים שונים. כגון: המשמרת השניה בקיבוצים, בקבוצות ובמושבים; הניער בארצות שונות (באמריקה בסוריה) ובארץ; על עליות הנוער והנוער הנוער בארץ, על סוגיהן השונים.

הייתי נוכח בשעת שיחת ההכרזים עם חילים, שסיפרו להם על מצב הרעה בפלוגותיהם ועל הלכטים העוברים על יחידות שונות. בשיחה זו היה משום הבנסת החברים לתוך המתרחש בין חברינו החילים בארץ ובחוץ לארץ.

החברים המשתתפים בירח העיון קיבלו גם חומרי קריאה, מותאם בעיקרו לנושאים שבהם דנו המרצים. חלק מחומר קריאה זה שימש גם נושאים לשיחות יסובם בצוותא. לקריאה בחומר זה נקבעו שעות מסוימות.

למעלה ממחצית המשתתפים בירח העיון הוא בגיל 20 בערך. דבר זה קובע בהרבה את אופי הפעולה וגם את תנועת המשתתפים. שוררת ערנות רבה. שותתתי עם המשתתפים; כל אחד מהם מחשיב דבר יסמונים שבירח ואומר: בגלל זה או זה בלבד היה כדאי הכל. המרבים מצטערים מאד על אשר התכנית הספורטיבית לא הוצאה אל הפועל ועל אשר לא הצליחו לשתתף חברים יותר מהערים, כי בפעולה זו תישקעו מאמצים רבים ועשה דבר שהיה יכול להיות לתועלת רבה לנוער ולמדריכיו בערים לא פחות מאשר בהתישבות העירבה.

אני רואה חובה להתנצל אצל תימן משנה ששנותי. במועצת הקיבוץ המאוחד בינור ב'28 באפריל נתקבלה קבוצה „הפצירה“ לקיבוץ המאוחד. מערכת „דבר“ הטיחה עלי להודיע על הדיון במועצה. לא יכולתי להיות נוכח כל הזמן בשעת הדיון במועצה. אנעדרתי מהשיסה, שבה התלמ על סבל „הפצירה“. החבר שמסר לי על הישיבות שבהן לא נכחתי לא סיפר לי על כך. לפיכך לא פורסמה ב„דבר“ בזמנה כל ידיעה על המאורע החשוב הזה. בינתיים עשה את מלאכתי בהצלחה רבה החבר י. חבר (ב„דבר“ מיום ד' ט' סיון). אני מצטער מאד על אשר לא זכיתי אנוכי לציון את החבר הזה, ואינני יודע משום מה זכיתי שפלאכתי תישחה ע"י אחר — ומתוך ידיעה רבה ויהם שלם.

י. מנחם

### י ע ק ב א ב י

מפרץ המאורעות בשנת תרצ"ז הת"י יצב יאנצ'יק — בשליחות הקבוצה — בשירות הגוטרם בגוש. במסירות רבה התמיד בשמירת השדות, אשר סכנת נפולות כרוכה בה אז. מרץ אחר כך לפלוגת האש והשתתף בפעילותיה במסירות ובנאמנות. וכשקמה תנועת ההתנצחות לאחר פרוץ המלחמה — היה יאנצ'יק בין הראשונים שהתגייסו. גם במחנה הצבא מלא את תפקידיו באמץ זה, והיה אורב על כל חברי בקבול אחנו לאחרונה — 3 ימים לפני הא' סון — היה מלא תכונה לקראת הליכה לחיל „לשתתפות במערכה ובמעשה — הנסם באיב. אדיר חפצו זה ימים רבים.

הנהגה לפתע נקפד פתיל חייל. ע"י כדור טועה בשעת אמיצים בהתכוננו לקראת תגמר. אהוב היה יאנצ'יק על כולנו. קשה להאמין שלא יבקרו עוד ובבוא הנצחון לא יתוור. לשורתינו.

המיד יחיה זכור עמנו.

גבע

כל הרוצה לראות משהו מוחשי מטיב הירוששה שהיריש פנהם דומנר ברג לישוב העברי ולתנועה הצירי נות, יבקר בביתו על הר הכרמל. אולפן מסוג זה עוד לא היה אצלנו. ככתלי הבית, בחצר הנאה ומסביב להם, לנגד מרגיש בהשראה מיוחדת במיטה, אשר מקורה במחנות הנער דים והנערות הכאים שמה להעמיק את ידיעותיהם אלכבר שאלות העומד דות ברומי של עולמנו אנו והמטר דירות את העולם הגדול, היוצאים משם — לא בדקתי, אבל רשאים אנו להניח — מהודשים ומעודדים במחשבותיהם, נכוכים פחות מה מהלומות שניתכו עליהם ע"י המאר רעות הגדולים והאיומים והעולועים העמוקים שנודעו. לא פעם דאיר חי את הנערים ואת הנערות האלה בשעות של עיון, שיחה, סעודה משוחפת, מנוחה לשם עיכל חמח-שכות וחחיות שקלטו.

מאז 2 כמאי נמצאים בבית ריר טנברג מדריכי תנועות הנוער ההלרי צי — ירח לימודים, בהנהלתו של ב. כצלסון (ירח ארוך; יסתיים ב'14 ביוני); נושאים רבים והשרי בים מעניני דיומא ומעניני דורות. בלימודים משתתפים כששים חברי רים וחברות מכל סוגי ההתישבות העורבה, מהמושבות ובמקצת גם מערי הארץ. עוזרים לידו של ב. כ. יהודית שמהוגית, ב. איוונשטאדט י. נולברג.

הנושאים: ציונות ותנועת הפז' עלים הארצישראלית, סוציאליזם, שאלות הכלכלה והמשק הארצישראלי, פרקי היסטוריה, להסתדרות ובעיותיה, הערכים בארץ ובארצות השכנות, ספרות עברית, שאלות החינוך, מפגת פועלי ארץ-ישראל, כצלסון פרש ידיעה רחבה מאד מתנועת הפועלים הארצישראלי לית; נ. רומנשטרייך הרצה על פינסקר, אחד העם וא. ד. גורדון; יהודה קויפמן על הם, סירקין וז'יטלובסקי; ז. רובשוב על ב. ברויכוב. מובן, מאליו, כי המרצים לא הצטמצמו בתיאור חיי האישים והמורים האלה, אלא עסקו בעיור בתורתם, ובחשפעתה על המחשבה והמעשים של הציונות, על ענפיה ויכוניה השונים. במשך שנות פעולתם ועד ימינו אנו.

מ. בוקר הרצה על פדודון זלוסטב לנדאואר. יש. פלנסקי על קארל מארכס; י. גוסהלף ופ. לוביאניקר על בעיות הסוציאליזם בימינו.

על ההסתדרות ובעיותיה נשמעו בעיקר חברי החברים העומדים ליד ההנהגה בענפי פעולה שונים, והם: גולדה-מאירסון, דוד הכהן, הלל דו, א. חיש, ס. לווינסקי וזה, חופמן.

ד. בן גוריון פתח בהרצאת מבוא על תיכלנו הארץ, על שאר לות הכלכלה והמשק הארצישראלי. הרצו אל. קפלן, א. הרצפלד, פ. נפתלי, מ. נמירובסקי ול. שקולניק. על פרקי היסטוריה הרצו פרופ' ג. שלום (התסידות), ב. דיטברג (המפלגות בתקופת הבית השני) וא. שלום (ההיסטוריה המדינית; הפ' גישה עם הוצאותיהם).

יעקב (נודע בתוכנו עתר בשמו יאנצ'יק). נולד בעירה קרסלבה בלאקס ויה בשנת 1915. בעודו נער מת אביו ועליו — הבן הבכור במשפחה — נפל עול הדאגה למשפחה. לחינוך אחיותל ואחיו. המציאות העומה הוז. העיבה במידת מרובה את חיי נעוריו והשאירה חריצים עמוקים בנפשו. עם היתור עסקו בעבודתו הקשה ונושא בעול המשפחה — הצטרף לתנועת גורדוניה ודבק בה והיה ממייסדי הסניף בעיירתו. מתנועה חינוכית-חלוצית זו שאב כוחות נפשיים להתגבר על קשיי החיים. אף חושלו בו הלהט החלוצי ורצון להגשמה. אך השת' פר טצבה הכלכלי של משפחתו עבר יאנצ'יק להבשרה, וכעבור זמן-מה, בש' נת 1935, עלה לארץ בתוך קבוצה של שתי עשרות חברים מתנועת גורדוניה, אשר הצטרפה לקבוצת גבע. כאן מצא יאנצ'יק בר גורב לגילוי מרץ ויומה, חודר ומסתגל. ידי ידיו זהב, דוכש ידי עת בכל מינית החיים. במשק ובקבוצה הוא חי את חיי הקבוצה והמשק באופן אינטנסיבי, אהב את החי, העץ והצמח, כאו מצא את ביתו.